

PABLONËN CORINTONU 'ICË UNICAMA BUÁNMITËCËAN QUIRICA

Corintonuaxa ax Jesucristomi catamëcë unicama Pablonën quirica cuënëoxuan

¹ 'Ex Pablo 'ixun cana mitsu quirica buánmin, camina biti 'ain. Nucën Papa Dios cuëëncésabi oquin ca Jesucristonën 'en a ñuiquin aín bana uni ñuixunun 'é caísacëxa. An caísa 'ixun cana Timoteobëtan mitsu quirica buánmin. Axribi Jesúsmi catamëcë 'aish ca nun xucën 'icën. Mitsúxmi Corinto émanu 'icë axa Jesucristomi catamëcë unicama 'imainun Acaya menu 'icëcama axa Jesucristo cupí Nucën Papa Diosan iscëx upí 'icë, micama cananuna ènë quirica buánmin.

² Usa 'aínni Nucën Papa Dios 'imainun Nucën 'Ibu Jesucristonën nuibacëx chuámarua bucucanti cana cuëënin.

Témëraibi ca Nucën Papa Diosan nu 'aquinia quixuan Pablonën ca

³ Nucën Papa Dios ax ca Nucën 'Ibu Jesucristo aín Dios 'ianan aín Papa 'icën. Camabi unin ca a rabiti 'icën. Ax ca Nucën Papa Dios 'icën. Ax ca an nuibaquin upí 'inun nu 'imianan nu masá nuitutiabi upí oquin sinánmiti, a 'icën.

⁴ Uisa ñu cara 'ia 'icëbënu a cupí témërai masá nuitutiabi ca Nucën Papa Diosan upí oquinu sinánun nu 'imia. An nu usaquin 'imicë cupí cananuna bëtsi uni nux 'icësaribitia témërai masá nuitutiabi,

'ë 'aquinçesaribi oquin ca Nucën Papa Diosan mi 'a quinti 'icë quixun ca quin 'a quinti 'ain. Usaquinu uni itsi 'aquinun ca Nucën Papa Diosan nuxnu masá nuitutiabi upí oquinu sinánun nu 'imia.

⁵ Jesucristonan cupí cananuna axa témerasaribi oi 'aisamairai témérain. Usa 'icëbi ca Nucën Papa Diosan, nuxnu Jesucristonan cupí, upíira oquin nu 'aquinia.

⁶ Mitsúnm -Nucën Papa Diosan ca nu nuibatia -quixun 'unánan Jesucristomi catamëti mitsun 'ucha téréncë 'aish aín uni 'inun cananuna téméraquinbi aín bana mitsu ñuixuan. Mitsúnm Nucën Papa Diosan ca mitsu téméralbimi cuëénun 'imiti 'icë quixun 'unánun ca an nuxnu téméraquinbi tanshiti cuëénun nu 'imia. Usaquin 'unánquin camina mitsun nux 'icësaribiti téméraquinbi Jesucristomi catamëti ënquinma tanshiti 'ain.

⁷ Cananuna 'unanin, nux 'icësaribiti mitsux masá nuituti téméraibi camina Nucën Papa Diosan upí oquin sinánmicë 'ain. Usa 'ain cananuna, uisa ñu cara 'icëbëbi camina Jesucristomi catamëquin ënima quixun sinani, masá nuitutíma cuëénin.

⁸ 'En xucéantu, mitsúnm 'unánun cana mitsu cain, Asia menuxun 'aisamaira oquin téméraquin cananuna sinan, cananuna ténëtima 'ai quixun. Usa 'ain cananuna bamati sinan.

⁹ Asérabi cananuna bamai quixun cananuna sinan. A ñucamax ca ñsaquin nun sinánun 'iaxa: Nuxbi cananuna iëtima 'ain, Nucën Papa Dios, an uni bamacëbi baísquimiti, ainshi ca nu iëmiti 'icë quixun.

¹⁰⁻¹¹ Nuxnu bamati 'icëbi ca Nucën Papa Diosan

nu iémiaxa. Usa 'ixun ca usabi oquin nu 'ati 'icën. Cananuna 'unanin, mitsúnmi a nu ñucáxuncëxun ca an 'acésabi oquin nu iémiti 'icën. 'Itsa unían a nu ñucáxuncëxuan, an nu iémianan nu 'aquincë cupí, nun upí oquin bana ñuixunia cuati ca ami sinánquin 'aisamaira unin cuëenquin, asábi ca quixun caquin Nucën Papa Dios rabiti 'icën.

I. —ASERABIA NUCËN PAPA DIOSAN CAISCË 'IXUN CANA BANA ÑUIXUNI —QUIXUAN PABLONËN CA (1.12-7.16)

*Uisa cupí cara Pablo Corintonu cuanma 'icë
quicë bana*

12 Cananuna asérabi 'unanin, Nucën Papa Diosan 'imicëx nun nuitu upí 'ixun cananuna unicama paránquinma ñu upíshi 'a quixun. Unicaman ca usaínu 'ia nu isaxa. Uni itsían nu iscésamaira oquin camina usaínu 'ia mitsun nu isacën. Usaquin sinani cananuna cuëeinra cuëenin. Nunbi unin sináncësa oquin sinani cananuna usai 'icëma 'ain. Nucën Papa Diosan nu nuibaquin 'aquincëxëshi cananuna usai 'ian.

13-14 Nun cananuna mitsúnmi ènë bana cuaisama oquin 'axun mitsu paránuixun quirica buánmicëma 'ain. Nucën Ibu Jesú ucëbëmi mitsux abë 'icë isi cananuna —nun bana ñuixuan cupí ca atux Jesucristobë 'icë —quixun sinani cuëeinra cuëenti 'ain. Nux cuëencësaribi oi camina, —Pablobëtan ca abë 'icë unicaman nu 'unánmiacëxa —quixun sinani, nu nuibati cuëenti 'ain. Usai ca

'iti 'icë quixun 'unánquinmi mitsun upíira oquin 'unánti cana cuëenin.

¹⁵ Mitsúxmi usai nubë cuëenti 'unánx cana mitsu isi rabëti cuanti sinan, mitsúxmi nubë isanani cuëenun.

¹⁶ Macedonia menu cuanquin mitsu isbiantancëxun Macedonia menuax utëcënquinribi mitsu isti cana sinan. Anu 'icëmi Judea menu cuanun mitsun 'ë 'a quinti cana sinan.

¹⁷ ¿Sinánxunmaishi carana usaquin mitsu can? Jesucristonanma unix ca —cana 'atima 'ai —quixun 'unanibi —cana 'ati 'ai —quia. ¿Mitsúnmì sináncëx carana 'ëx usa uni 'ain?

¹⁸ Usama cananuna nux 'ain. Nucën Papa Diosan ca 'unania, nux —cananuna cuanti 'ai —quiquin cananuna —asérabi cananuna cuanti 'ai —quixun sinan.

¹⁹ Nucën Papa Diosan Bëchicë Jesucristo, a 'ëbëtan Silvano 'imainun Timoteonën mitsu ñuixuncë, an ca —cana 'atima 'ai —quixun 'unánquinbi —cana 'ati 'ai —quixun uni cámá 'icëñ. An ca axa quicësabi oquin 'aia.

²⁰ Nucën Papa Dios quicësabi oi ca camabi ñu Cristo Jesús cupí sënëoncë 'iti 'icëñ. Usaquin 'unánquin cananuna Jesucristo cupí, aín bana cuaquin —ca usai 'iti 'icë —quixun Nucën Papa Dios rabin.

²¹ Nucën Papa Dios ax ca an micama 'acësaribi oquin nuribi Cristomi catamëcë 'aish ax cuëencësabi oi 'inun 'imicë a 'icëñ. 'Imianan ca nuxnu asérabi ainan 'inun nu 'imiacëxa.

²² Nux ainan 'aish cananuna xënibua 'aínbi abë 'iti 'ai quixunu 'unánun ca Nucën Papa Diosan aín Bëru Ñunshin Upí nubëa 'inun nu 'ináncëxa.

23 Nucën Papa Diosan ca 'ën nuitu mëu 'ën ësaquin sináncë 'unania, mitsu nuibaquin mitsúxmi upí 'icë isti cuëeni cana mitsu isi cuanti sinanibi cuancëma pain 'ain. Nucën Papa Diosan ca 'unania, usa ca quixun.

24 Jesucristomi upiti sinani camina mitsux ami cushicë 'ain. Mitsúxmi usai 'ia cananuna nun cacësa oími 'inun mitsu caiman. Jesucristomi upiti catamëcë 'áishmi chuámashirua tani cuëeni upitax bucunun quixuinshi cananuna mitsu 'aquinsa tanin.

2

1 Mitsu masá nuitumiti rabanan cana mitsu isi bënëtishi cuantëcëntima sinan.

2 ¿'En mitsu masá nuitumia cara uin 'ë upí oquin sinánmiti 'ic? 'En sapi cana mitsu masá nuitumia, usa 'aínbi camina mitsúinshi 'ë upí oquin sinánmiquin 'ë cuëënmiti 'ain.

3 Mitsu isi cuaniami 'ë masá nuitumiti rabanan cana cuanquinma mitsu usaía quicë quiricashi buánmian. Buánmiquin cana sinan, 'ëx cuani masá nuitutíma cuëënia isi camina mitsúxribi upí oquin sinani cuëënti 'ai quixun.

4 Mitsu buánminuxun a quirica cuënëoi cana mitsu sinani masá nuituti bëunan mëscuti 'ian. Mitsúxmi masá nuitunun quixun cana a quirica 'acëma 'ain. 'En cana asérabi mitsu nuibati quixunmi 'unánun cana usaquin 'an.

Axa numi 'uchacë uni aín 'ucha manumiti bana

5 'Aisamaira oquin mitsu masá nuitumitisama tanquinbi cana mitsu cain, an ñu 'atima 'acë unin ca 'ëishima micamaribi masá nuitumiaxa.

6 Timéxunmi mitsun 'ën mitsu cacësa oquin 'acë uni a camina usashi oxun énti 'ain.

7 Usaquin 'acëxa sinanatia camina aín 'acë ñu manuquin a nuibaquin aín masá nuitucë nëtëmiquin, upí oquian sinánun 'a quinti 'ain, axa 'aisamaira masá nuituti rabanan.

8 Usaquin 'aquin camina axribia mitsubë timénun canan mitsun camina a nuibati quixuan 'unánun abë upiónanti 'ain.

9 Asérabi caramina Jesucristo cuëëncësabi oquin 'aquin, 'ën mitsu cacë bana cuaque 'ati 'ai quixun 'unánuxun, cana a quirica mitsu buánmian.

10 Usoquin 'aquinmi mitsun aín 'ucha manuquin, aribi manumicëbétan, cana 'ënribi aín 'ucha manuin. Axa 'ëmi 'uchacëbi cana mitsúnmì aín 'ucha manucë cupí, 'ënribi aín 'ucha manuan, Cristo cuëëncësabi oquin.

11 Usoquin manucëma 'icë ca ñunshin 'atimanën 'apu, Satanás, an nu 'atimaquin sinánmiquin 'atimamiti 'icën. Usa ca ax 'icë quixun cananuna 'unan. An usoquin nu 'atimaquin sinánmiti rabanan cananuna aín 'ucha manui a unibë upí 'iti 'ain.

Troasnuaxa Tito isíma Pablo bënëa

12 Troas émanuxun Cristo ñuiquin bana ñuixunux bëbatancëxun, ax cuëëncësabi oquin 'ën ñuixuncëxun cuati ca unicama cuëëanxa.

13 Cuëënia ñuixunti 'aíshbi cana nucëñ xucëñ Titobë méraranxma bënëti, anu 'icë unicama ébiani, Macedonia menu cuan.

Cristomi catamëti aín unicama cushi 'iti bana

14 Ñunshin 'atimanëan nu 'atimaquin sinánmisa tanan aín bana ñuixunxunma 'anun 'imitisa taniabi ca Nucën Papa Diosan, Cristo Jesús cupí, nun 'acësabi oquinu aín bana ñuixunun nu 'imia. An ca aín 'acësabi oquin nu 'aquinia quixun 'unánquin cananuna —asábi ca —quixun caquin a rabin. Uinu caranuna cuani, anuxun ca nun nu Cristo Jesús ñuiquin aín bana ñuixunia, a banax ca asérabi upiira 'icë quixun unin sinania.

15 Nun Cristo ñuiquin aín bana unicama nuibaquin ñuixuncëbë ca Nucën Papa Dios cuëënia. Nun nu ñuixuncëxun cuatia raíri uni ainan 'inun iémicë 'imainuan raíri unix ami sinántisama tani iémicëma 'aínbi ca Nucën Papa Dios nun nu a unicama nuibaquin aín bana ñuixuncëbë cuëënia.

16 Axa ami sinántisama tancë unicamax ca nun nu Cristo ñuixuncëxun cuatibí cuëëníma, xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbëma 'iti 'icën. Usa 'aínbi ca axa ami sinántisa tancë unicamax nun nu Cristo ñuixuncëxun cuati, ami catamëti —usai 'inx iémicë 'aish cana xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'iti 'ai —quixun 'unani cuëënia. ¿Usoquin unicama sinánmiquin bana ñuixunti cara uin 'ati 'ic?

17 'Itsa unin ca curíqui biti cupíshi Nucën Papa Diosan bana ñuixunquinbi a bana quicësa oquin ñuquinma bëtsi oquin ñuixunia. Usa 'aíshbi cananuna nux a unicamasama 'ain. Usa 'ixun cananuna Cristonan 'ianan Nucën Papa Diosan nu aín bana ñuixunun caíscë 'ixun, axa cuëëncësabi oquin aín bana unicama ñuixunin.

3

Anun uni upí 'aish ainan 'iti Nucën Papa Diosan mënío bana

¹ ¿Esaquinu mitsu cacëxun caramina nux cananuna nubi rabiacati quixun sinanin? Usama ca. Uni raírinën 'acësa oquin cananuna mitsu isi cuanquin, uisa uni caranuna nux 'ai quixun 'acë quirica buántima 'ain. 'Anan cananuna usa quiricami nu 'axunun quixun mitsu catima 'ain.

² Usaquin 'acë quirica isquinmabi ca nun nu mitsu bana ñuixuncë cupí unin mitsu isquin nux caranuna uisa uni 'ai quixun 'unánti 'icën.

³ Nun cananuna usoquin mitsu 'unánmia quiáxa quicë bana ax ca quiricanu tintan 'anan maxax paránu 'acëma 'aishbi Cristo cupía Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan mitsun nuitunu 'imicë 'icën.

⁴ Nucën Papa Diosan ca Cristo cupí mitsu aín bana ñuixunun nu 'aquieranxa quixun 'unánquin cananuna usaquin sinanin.

⁵ Nun cushínbi cananuna Cristo ñuiquin mitsu bana ñuixuan quixun cananuna sinaniman. Nucën Papa Diosan 'amicëxuинshi cananuna mitsu aín bana ñuixuan.

⁶ Moisésnën usaía judíos unicama 'iti ñuiquin cuënëo bana ca quia, a bana quicësabi oi 'icëma 'aish ca uni Nucën Papa Diosbë 'itimoi bamati 'icën. Usa 'aínbi ca a banama bana ió, a ñuixunun Nucën Papa Diosan nu 'imiaxa. A banax ca quia, aín Bëru Ñunshin Upitan 'imicëx ca uni ainan 'aish xénibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë upí 'iti 'icën.

⁷ Aín bashinuax maxax paránu Nucën Papa Diosan cuënëocë bana a 'unánquian unin, 'uchati ca 'aisama 'icë quixun sinánti, a bëi atu 'inani aia ca Moisés Israel unicaman aín bëmánan ichúquin bëténancëxun ami racuéquin ñachama 'icën. Usai

'ia iscasmacëxbi ca aín ichúcë ax munuira munu nëtëbuacëxa.

⁸ A bana Nucën Papa Diosan Moisés 'inan, asamaira ca —Cristo cupí ca uni aín 'uchacama térencë 'ianan Nucën Papa Diosnan 'aish aín Bëru Ñunshin Upíñu 'ia —quicë bana ax 'icën.

⁹ Moisésnëan uni 'inan banaxa upíra upí 'aínbi ca a bana quicësabi oquin 'acëma 'aish uni Nucën Papa Diosan 'uchocë 'ia. Usa 'aínbi ca a ñui quicë bana cuati Cristomi catamëti aín 'ucha térencë 'aish uni Nucën Papa Diosan 'uchocë 'ima. Usa 'ain ca Moisésnën cuënëo banasamaira 'aish Cristo ñui quicë banax upí 'ia.

¹⁰ Moisésnëan uni 'inan banaxa 'iásamaira oi ca Cristo ñui quicë bana upí 'icën.

¹¹ Nucën Papa Diosan 'ináncë bana uni 'ináncëbë ichutibi ca Moisésnën bëmánan bënëtishi aín ichúcë nëtëbuacëxa. Usa 'ainbi ca Cristo ñuicë bana axira bëtsi banasamaira upí 'ain usai ami catamëtia uni upí 'iti ax nëtëtima.

¹² Cristo ñui quicë banaxa nëtëtimoi upí 'ain, usai 'i ami catamëtia ca uni upí 'iti nëtëtima quixun asérabi 'unánquin cananuna rabínquinma unicama ñuixunin.

¹³ Aín bëmánan ichúcë axa nëtëtiam Israel unibunën isia quiax ca Moisés bëmápucüacëxa. Moisés usai 'iá 'aínbi cananuna nux usai 'ima.

¹⁴ Israel unibunën ca uisashi oquin cara Nucën Papa Diosan atu upí 'imitisa tancëxunbi 'unánma 'icën. Usa 'aish ca bëmápucucësa 'iacëxa. Bëri nëtënribi ca a bana isquinbi cuatima. Cristomi catamëquin cuni ca unin, uisashi oquin cara Nucën Papa Diosan Moisés 'inan bana quicësabi oi 'inun aín unicama 'imiti 'icë quixun 'unánti 'icën.

15 Bérí nêténbi ca Moisésnën cuënëo bana isquinbi uisashi oquin cara Nucën Papa Diosan aín unicama 'imitisa tania quixun 'unanima.

16 Usa 'aínbi ca, Nucën 'Ibu Jesús ca asérabi Cristo 'icë quixun sinánan ami catamëquin cuni 'unánti 'icën.

17 Nucën 'Ibu Jesucristonën sináncësaribi oquin ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan sinania. Usa 'ain ca axa Jesucristomi catamëcë unin Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'imicëxun, upí oquin uisashi oquin cara Nucën Papa Diosan aín unicama 'imiti 'icë quixun 'unánan, Nucën Papa Dios quicësabi oi 'i cuëënia.

18 Usa 'ain cananuna bëmápucucësama 'ixun, Jesús ca asérabi Cristo 'icë quixun 'unani ami catamëti ainan 'ain. Barían pëcaquin espejo ichucësaribi oquin ca Jesucristonënbi asaribi 'inun aín upí nu 'inania. USAquian nu 'acëx cananuna bërámanu 'á ñucama èuncubiani Jesucristo cuëëncësabi oi bëtsi sinánñu 'aish, asaribi 'in. Aín Bëru Ñunshin Upitanbia 'imicëx cananuna usai 'in.

4

1 Ësoquin cana mitsu cain, 'uchañuira 'icëbi nuibaquin sinanamixun ca Nucën Papa Diosan aín bana uni ñuixunun nu 'imiaxa. Usa 'ain cananuna masá nuituquin ènquinma aín bana uni ñuixunin.

2 Uni itsimi unëxunu 'acë ñucama ènquin cananuna a 'aínu rabínti ñu 'atimaribi 'aiman. Uni paránti sinánquinma cananuna Nucën Papa Diosan banaribi bëtsi oquinma ax asérabi quicë banaishi

uni ñuixunin. Usaquin ñuixunia cuaquein ca camabi unin 'unánti 'icën, Nucën Papa Diosan iscëxun cananuna ax quicësabi oquin aín bana ñuixuni quixun.

³ Nun nu Jesucristomi catamëti ca uni Nucën Papa Diosnan 'iti 'icë quixun uni ñuixuncë 'aínbi sapi ca axa Jesucristomi catamëti iëtisama tancë unicaman a banax ca upí oquin cuaisama 'icë quixun sinánti 'icën.

⁴ Usaquin sináncë unicaman ca ñunshin 'atimanen 'apúan sinánmicëxun, uisairai cara aín 'ucha térencë 'aish Nucën Papa Diossalibi, Cristo, ainan 'iti 'icë quixun 'unanima.

⁵ Nuxbi ñuiacaquin cananuna unicama bana ñuixuniman. Usoquin cananuna —Jesucristo ax ca Nucën 'Ibu 'icë —quixun unicama bana ñuixunin. Nuxbi ñuiacaquinma cananuna Jesús, an nu nuibacë, an nu sinánmicësabi oquin aín bana mitsu ñuixunin.

⁶ Nucën Papa Dios axa béráma, “Bëánquibucë ca pëquití 'icë” quiá, anbi ca Cristonëan nun nuitu mëúxun nu chuámashi taní cuëénquinu uisaira upí cara Nucën Papa Dios 'icë quixun 'unánun 'imiaxa.

Jesucristomi catamëtishi uni upiti tsótí bana

⁷ Nun cushínbi 'atsínxunmabi cananuna an 'amicëxunshi ax cuëñcësabi oquin 'ati 'ai quixuan unicaman 'unánun ca Jesucristo cupí Nucën Papa Diosan nux abë upí 'ixúnu aín cushínbi ñu 'anun nu 'imia.

⁸ Unían nu 'atimocëxbi cananuna Nucën Papa Diosan nu 'aquincë cupí asábi 'ain. Uisa ñu cara 'icébëbi cananuna sináncasmai bënëtiman.

9 Unin bëtsi bëtsi oiabi ca Nucën Papa Diosan nu ñrima. Unin bamatanun quixun mëécëxbi cananuna bamaiman.

10 Uinu caranuna cuani anuax cananuna Jesús 'iásaribiti, camabi nëtëen témërai unin bëtsi bëtsi ocë 'ain. Usaínu 'iabia Jesusan nubë 'ixun nu 'aquinia ca camabi unin isti 'icën.

11 Jesusan ca nu iémiquin 'aquinia quixun camabi unin isnun ca nun aín bana ñuixuncëbë uni ráiri nëtëtimu na bamamicatsi quiax 'esénania.

12 Aín bana ñuixuncë cupí nu bamamisa taní uni numi esénanmainunbi camina mitsux nun nu ñuicë bana cuati Jesúsmi catamëti nëtëtimoi Nucën Papa Diosnan 'inux iéçë 'ain.

13-14 Cananuna 'unanin, Nucën Papa Dios, an Nucën 'Ibu Jesús bamacëbi baísquimia, an ca usaribi oquin nuribi ainan 'icë Cristo utëcëncëbëtan baísquimiti 'icën. Baísquimitancëxun ca mitsubënu abë aín nëtënu 'inun nu 'imiti 'icën. Usaquin 'unánquin cananuna —ainan 'inun an nu iémicë 'ixun ca Nucën Papa Diosan nu 'aquinia —quixun unicama cain, béráma Nucën Papa Diosan 'amicëxun aín unin esaquin cuëñeosabi oquin: "Nucën Papa Diosan ca 'ë 'aquinia quixun 'unánquin cana camabi uni —usa ca —quixun can".

15 Nun téméraquinbi mitsu bana ñuixuncëx camina 'itsaxira Nucën Papa Diosan nuibaquin 'aquinçëx ainan 'aish cuëénin. Usai 'iquin camina mitsun 'itsaxuinra Nucën Papa Dios —asábi ca —caquin a rabin, Nucën Papa Dios cuëénun.

16 Usa 'ain cananuna masá nuituquinma aín bana ñuitiribi ñriman. Nucën nami axa abiira abi xënibucëbëtanbi ca Nucën Papa Diosan camabi

nëtëen ami catamëti cuëenun nu cushioia.

¹⁷ Cananuna 'unanin, ñenë nëtënuaxnu téméracë 'aínbì ca a ñucamax bënëtishi cëñutia. Téméracëbi ca nun sináncësamaira oquin Nucën Papa Diosan nux téméracë cupínu abë 'aish chuámarua taní cuëeinra cuëenun nu 'imiti 'icën.

¹⁸ Usa 'ixun cananuna nun bërúnbi iscë ñu 'aisamaira oquin sinánquinma unin iscëma ñu, uni nuibati, cëmëi banatima, upí sinánñu 'iti, acama sinanin. Nun bérunku nu iscë ñucamax ca cëñúti 'icën. Usa 'aínbì ca unin aín bérunku iscëma, nun nuitu mëúnu sináncë ñucamax, Nucën Papa Dios rabiti, uni 'aquieti, acamax cëñútima 'icën.

5

¹ Cananuna 'unanin, béráma unin 'á 'aísha xubu chëquicësaribiti ca nun nami anu nun bëru Ñunshin 'icë ax 'ia. Usaía nun nami 'iti 'aínbì ca Nucën Papa Diosan chëquitimoínu anu abë 'iti a aín nëtënu nu mëníoquanxa. Ax ca unían 'acëma 'icën.

² Usai cananuna Nucën Papa Diosan nëtënu 'iti 'ai quixun 'unani cananuna asérabi ñenë nëtënuax anu cuainsa taní bënëtin.

³ Anuax cananuna ñenë namima bëtsi namiñu 'iti 'ain.

⁴ Ñenë nëtënu 'aish cananuna paë taní masá nütuti bënëtin. Usa 'aish cananuna ñenë namiñuma bëtsi nami bamatima, axa usabii 'iti, aañu 'iti cuëenin.

⁵ Usaínu 'inúan an nu 'imicë ax ca Nucën Papa Dios 'icën. An ca, usai cananuna 'iti 'ai quixunu 'unánun aín Bëru Ñunshin Upí nubëa 'inun nu 'ináncëxa.

⁶ Usa 'ain cananuna an ca aín quicësabi oquin nu 'imiti 'icë quixun sinani, Nucën Papa Diosmi

catamëti bënëtiman. Ënëribi cananuna 'unanin, ènë nëtënu 'aish, nun nami, nun xo acamax ió 'icëma pain 'aish, cananuna Nucën 'Ibu Jesùsbë aín nëtënuirama pan 'ain.

⁷ A isímabi cananuna ènë nëtënuax ami catamëti ax cuëëncësoi 'in.

⁸ Usa 'aish cananuna –an ca abë 'inun nu 'imiti 'icë –quixun 'unani chuámashi taní cuëënin. Usai 'i cananuna ènë nëtënu 'ima Nucën 'Ibu Jesùsbë aín nëtënu 'iisa tanin.

⁹ Usa 'ain cananuna ènë nëtënu 'aish 'icësaribiti aín nëtënuuxunribi ax cuëëncësa oquin ñu 'ati cuëënti 'ain.

¹⁰ Utécéntancëxun ca Cristonën unicama achúshi achúshi uisaquin cara ènë nëtënuuxun ñu 'axa quixun isti 'icën. Usoquin ca, atun ñu 'acë cara upí 'icë, cara upíma 'icë quixun isti 'icën. Atun ñu 'acësabi oquin istancëxun ca raíri ax cuëëncësabi oquin 'acë, axa cuëënen 'imianan raíri an aín bana quicësabi oquin 'acëma uni a uisoquin cara 'ati 'icë usoquin 'ati 'icën.

Uisai cara uni chuámarua 'iti 'icë quicë bana

¹¹ Usoquin ca Nucën 'Ibu Jesucristonën unicama ashúshi achúshi isti 'icë quixun 'unánquin cananuna ami racuëquin camabi unínribi 'unánun a ñucama ñuiquin bana ñuixunin. An nu sinánmicësabi oquin cananuna bana ñuixuni quixun ca Nucën Papa Diosan 'unánxa. Usoquinu 'aiami mitsúnribi 'unánti cana cuëënin.

¹² Nuxbi rabíacatécëni banaquinma cananuna mitsun uisa caranuna nux 'ai quixun 'unánquin axa nu ñui banacë unicama canun quixun uisoquin mitsu can. A unicaman ca –nux cananuna

upí 'ai —quixun uni sinánmisa tanquinbi aín nuitu upí 'iti sinanima.

¹³ Uni raírinëan, nux cananuna ñunshíncësa 'ai quixun sinánmainunbi cananuna Nucën Papa Dios ax cuëëncësabi oquin ñu 'ain. Usaríbi oquin cananuna raíri unínribia, nux cananuna ñunshíncëma asábi 'ai quixun sinánmainun, mitsúxmi upiti Nucën Papa Diosmi sináncë 'inun, aín bana mitsu ñuixunin.

¹⁴ Cristonën ca camabi uni 'itsaira nuibatia quixun 'unánquin cananuna a sinánquin —usa ca —quixun atu cain. Cananuna 'unanin, ax achúshi 'aíshbi ca Nucën Papa Dios cuëëncësabi oi camabi unin 'ucha cupí bamacëxa. Usaía Cristo 'iá 'ain, cananuna téméraíbi nux cuëëncësabi oi 'ima, ax cuëëncësabi oi 'iti 'ain.

¹⁵ Aín unicamaxa ènë nëtënuax atux cuëëncësa oi 'ima, ax cuëëncësabi oi 'inun ca Cristo, axa atu cupí bamatancëx baísquia, ax camabi unin 'ucha cupí bamacëxa.

¹⁶ Béráma uni isquin, ax ca unishi 'icë quixun sinan 'ixunbi cananuna bérí, uisa uni cara, —axribi ca Jesucristonan 'iti 'icë —quixun sinanin. Usaribi oquin —Cristo ax ca unishi 'icë quixun sinan 'ixunbi cananuna bérí Cristo ax ca asérabi Nucën Papa Diosan Bëchicë, an nu ainan 'inun iëmicë, a 'icë quixun 'unanin.

¹⁷ Usa 'ain ca uinu 'icë unix cara Cristomi catamëtia ax Cristobë 'aish bëtsi uni 'icën. Usa 'ixun ca béráma 'acësa oquin sinántëcëníma. Bëtsi oquin ca sinania.

¹⁸ Nucën Papa Diosan 'imicëx ca axa Cristomi catamëcë uni usai 'ia. Cristo cupí nux abë upí 'inun ca Nucën Papa Diosan nu 'imiacëxa. 'Imi-

anan ca camabi uníxa abë upí 'inun aín bana
ñuixunun nu 'imiacëxa.

19 Ënëx ca ésa 'icën: Nucën Papa Diosan
ca Cristo cupía camabi uni abë upí 'inun
méniocëxa. Ménionan ca atun ñu 'atima 'acëcama
a sinántëcënxunma térënxuanan, nun aín bana
anun unicama abë upí 'inun ñuixunun nu cacëxa.

20 Nux Cristonën 'imicë 'ixun cananuna an
sinánmicësabi oquin mitsu ésaquin cain, Nucën
Papa Dios anbia mitsu cacësa 'inun: Nucën Papa
Diosbë upí 'inux camina min 'uchacama térëncë
'inun Jesucristomi catamëti 'ain.

21 Cristo axa aňu 'uchaňumabi 'icëbi ca nun 'uchacama
térëncë 'inúan, nun 'ucha bitsi 'uchaňuirasa
'inun Nucën Papa Diosan 'imiacëxa, nux an iscëx
'uchaňuma 'inun. Nuxnu abë 'imainuan Cristo
axribi nubë 'icëbétanu ax cuëëncësabi oquin 'anun
ca Nucën Papa Diosan nun 'uchacama a 'ináncëxa.

6

1-2 Nucën Papa Diosan bana cuënëo ca ésaí quia:
Anúnmi 'é ñucácë nëtëna cana min bana cuan.

Cuaquin cana anúnmi 'ënan 'inux iëti nëtëna
mi iémian.

A bana quicësabi oi ca bëríribi anúan mitsun
ñucácëxun cuati nëtë a 'icën, bëríbi ca anúan mitsu
ainan 'inun iémisi nëtë 'icën. Usa 'ain cana-
nuna Nucën Papa Diosbétan mitsu cain, an mitsun
bana cuanan 'aquinsa tancëxun camina an mitsu
'aquinun axa cuëëncësabi oquin a ñucáti 'ain.

3 Uinu 'icë unínbia nun bana —'aisama ca —
quixun caquin cuaisama tanunma cananuna ñu
'atima 'aquinma Nucën Papa Dios cuëëncësabi
oquinshi 'ain.

4 Bëtsi bëtsi onan numi nishquin unin téméramicë 'ianan uisa ñu cara 'icëbëbi bënéquinma tanshiquin Nucën Papa Diosan bana ñuixunia isquin ca camabi unin 'unánti 'icën, nux cananuna asérabi Nucën Papa Diosan uni 'ai quixun.

5 Unían nu mëëanan sipuanan raíri uni numi tsuáquirumimainun 'aisamaira oquin ñu mëëanan, 'uxti téanan 'acëñuma 'aish panancë 'ixunbi cananuna bënéquinma tanshitin.

6 Usa 'ixun ñu 'aisama 'ati sinánquinma Nucën Papa Diosan bana 'unáncë 'ixun ami nishíma unibë asérabi upí 'ianan Nucën Papa Diosan Bëru Ņunshin Upitan sinánmicë 'ianan, paránquinma asérabi uni nuibanan

7 bëtsi bana ñuiquinma, an cushiocëxuinshi aín bana ñuixunia isquin ca nux cananuna asérabi Nucën Papa Diosan uni 'ai quixun camabi unin 'unánti 'icën. An iscëx nun nuitu upí 'ixun cananuna racuéquinma uni itsiribi Cristomi sinánun 'a quinti 'ain. Usoquin 'aia ca numi manánquinbi unin 'unánti 'icën, nun cananuna ñu 'aisama 'acëma 'ai quixun.

8 Raíri uni nu ñui —a unicamax ca aín nuitu upí 'icë —quimainun raírinëxribishi nu ñui 'atimati banaia. Usaribitia raírinëx nun isanuna Nucën Papa Diosan bana upí oquin ñuixuni quimainun ca raírinëxribishi nun isanuna Nucën Papa Diosan bana 'unáncëma 'ai quia. Usaribiti ca raíri uníxa —Pablonën bana ca asérabi 'icë —quimainun raírinëxribishi —a banax ca cëmë 'icë —quia.

9 —Uínbì 'unáncëma ca a uni 'icë —quiax nu

ñui quicancëbëbi ca raíri —nun 'unáncë ca Pablo 'imainun abë 'icë unicama 'icë —quia. Bamatisa 'aíshbi cananuna iéan. Usai 'ínu upiti ami catamëti 'unánti cupía Nucën Papa Diosan nu castícancëxbi cananuna bamacëma 'ain.

¹⁰ Masá nuitucë 'aíshbi cananuna chuámaruaishi 'ain. Nuñuma 'ixunbinu Cristo ñuiquin bana ñuixuncëx ca an a bana cuacë unicamax uni ñuñu 'icësamaira oi chuámarua taní cuëënia. Nuñuma 'icëbi ca Cristonén nubë 'ixun ax cuëëncësabi oínu anun 'inun nu ñu 'inania.

¹¹ Corintonu 'icë nucën xucëantu, asérabi mitsu nuibaquin cananuna nux 'icëcama 'imainun nun sináncë ñucamaribi mitsu ñuixuan.

¹² Itsaira mitsu nuibaquin nun cacësaribi oquin mitsu nu nuibaquin cati sináncëbëtanbi camina nu cacëma 'ain.

¹³ Usa 'icë cana unían aín bëchicë cacësaribi oquin mitsu cain, 'ën mitsu 'acësaribi oquin camina 'ëribi nuibacanti 'ain.

*Nux cananuna anu Nucën Papa Dios 'icë a 'ai
quicë bana*

¹⁴ An ñu upíshi 'acë unin sináncësaribi oquin ca an ñu 'aisama 'acë unicaman sinaníma. Usa 'ain camina mitsux Jesucristomi catamëcë 'ixun axa Jesucristomi catamëcëma unicamabëtan atun cuëëncësa oquin ñu 'atima 'ain. Nëtëx ca imëbë mëscutíma. Usaribiti ca Cristonén unicamax Cristonanma unicamabë nuianantima 'icën.

¹⁵ ¿Cristonén cara ñunshin 'atimanén 'apúan sináncësa oquin sinanin? Usaquin ca sinaníma. ¿Axa Cristomi catamëcë unin cara axa Cristomi catamëcëma unin sináncësaribi oquin sinanin? Usaquin ca sinaníma.

16 ¿Anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuxun cara atúnbi 'acë ñu unin rabiti 'ic? Ca 'atima 'icën. Nucën Papa Dios, ax bamatimoi tsócë, a aín unicaman rabicë, ax ca mitsunu 'icën, axa ésai quiásabi oi:

'Ex cana atubëbi 'ianan uinu cara atux cuania anuribi atubë 'iti 'ain. 'Ex cana aín Dios a atun rabiti a 'ain, atux ca 'ën unibu 'iti 'icën.

17 Ésairibi ca Nucën 'Ibu Diosan bana quia:

Axa 'ëmi sináncëma unicamabë 'ima 'ianan camina atun sináncësaribi oi 'icantima 'ain. Usai 'iquin camina 'ex cuëëncëma ñu 'atima 'ain. Usai 'ia cana 'ënan mitsu 'imiti 'ain.

18 'Imianan cana mitsun Papa 'iti 'ain. 'Icëbë camina mitsux, bëbu 'imainun xanucamaxribi, 'ën bëchicë 'iti 'ain. Usai cana mitsun 'Ibu Dios, cushira, 'ëx quin.

7

1 'En nuibacë xucëantu, a banacama nun cuanun ca Nucën Papa Dios quiacëxa. A banacama 'unánquin cananuna nun sinanën upíra oquin simánan nun nuituribi upí 'ianan nun 'acë ñuribi upí 'inun camabi nëtën bërúancati 'ain. Usai 'i cananuna aín bana cuati ainanshi 'aish ax cuëëncësabi oíshi 'iti 'ain.

Corintonu 'icë unicamaxa sinana bana

2 Mitsun nuitunënbi camina upí oquin sinánquin nu nuibati 'ain. Mitsu achúshibi cananuna uisa ocëma 'ain, mitsu achúshibi cananuna 'atimaquin sinánmicëma 'ain, mitsu achúshibi cananuna paráncëma 'ain.

3 'Uchoquin cana mitsu caiman. Béráma cacësabi oquin cana mitsu catëcënин, cana 'aisamaira mitsu

nuibatin. Mitsux cuëëncëbë cana 'ëxribi cuëënин, mitsux masá nuituti téméracëbë cana 'ëxribi masá nuituti téméracësa 'ain.

⁴ Mitsun camina upí oquin 'ai quixun sinani cana cuëënин. Usa 'aish cana, nux téméraquinbi mitsun upí oquin 'aia cuati, chuámarua taní cuëënин.

⁵ Macedonia menu uax cananuna upíma 'aish masá nuituan. Ënuax cananuna 'aisamaira témérän, numi uni nishcë cupí 'ianan mitsucëñun Titoribi sinani masá nuituti.

⁶ Usai 'abi ca Nucën Papa Dios, an uni témérai masá nuitutiabi chuámarua 'inun 'imicë, an Tito mitsunuax ënu unun mënioxun nu chuámarua 'imi-axa.

⁷ Tito ucë cupíshima, an mitsu ñuiquin 'ë cacë bana aribi cuati cananuna chuámarua taní cuëëan. Mitsunuax uxun ca Titon nu caxa, axribi masá nuituti cuanxbisa mitsu isi cuëëanxa quixun. Nux mitsu isi cuanti cuëëananmi 'ën mitsu quiricanu cacë ñucama sinani masá nuitutími 'itsaira 'ëmi sináncancë, acama Titon ñuia cuati cana cuëëan.

⁸ A quirica buánmixun cana mitsu masá nuitumian. Usa 'aínbì cana, a quirica buánmiti ca 'aisama 'icë quixun pain sinánxunbi bëri 'unanin, 'aisamairai camina masá nuitucancëma 'ai quixun.

⁹ Mitsúxmi 'ën buánmicë quirica isi masá nuitucë cupíma, mitsúnmi masá nuitutancëxunbi sinanacë cupí cana cuëënин. Nucën Papa Dios cuëëncësabi oi camina usai 'ican. Usa 'ain ca nun mitsu buánmicë quirica an uibi 'atimaquin sinánmicëma 'icëن.

¹⁰ Aín 'uchacama cupí masá nuitutancëxa uni sinanati ca Nucën Papa Dios cuëënia. Sinanatancëx ca aín 'ucha térëncë 'aish Nucën

Papa Diosnan 'inux iécë 'ia. Usai 'itancëx cuëenquin ca —'ëx 'ën 'uchacama sinani pan masá nuituti ca asábi 'iavax —quixun sinánti 'icën. Usa 'ainbi ca uni raíri aín ñu 'atima 'acë cupí masá nuituquinbi acama ëni ami sinanacëma 'aish Nucën Papa Diosnan 'ima.

¹¹ Nucën Papa Dios cuëencësabi oi masá nuitancëxun camina 'ën mitsu cacë bana upí oquin sinan. —Sinanima cananuna usai 'ia —quixun sinánan —ami rabíñquinma an 'aisama ñu 'acë uni 'axunma 'anun cacëma 'aish cananuna 'aisama 'ai —quixun sinani racuëquin camina upí oquin mëníoti sinan. Camina 'ën mitsu isi cuanti cuëenan, an ñu 'aisama 'acë uni upía 'inun 'ë mitsu cacësabi oquin 'aquieran. Mitsun camina 'ën mitsu cacë ñucama upí oquin mënío quixun cana 'unanin.

¹² 'En mitsu quirica buánmiquin cana an ñu 'atima 'acë uni ashi sinánquin cuënëocëma 'ain, ami ax 'uchacë uni aribishi sinánquin cana 'acëma 'ain. Nucën Papa Diosan iscëxun camina asérabi nu nuibaquin nun bana cuati quixunmi mitsun 'unánun cana a quirica mitsu buánmian.

¹³ Usa 'ain cananuna acama sinani masá nutritíma chuámarua taní cuëean.

'Iañan cananuna Titóxribia usaími 'icancë bana ñui cuëenia isi cuëeinra cuëean. Mitsun camina Tito chuámarua tanquian upí oquin sinánun 'imian.

¹⁴ Mitsunua cuantánun Tito caquin cana —a unicamax ca upí 'icë —quixun mitsu rabiquin can. Nun nu Tito ñuiquin mitsu cacë bana axa cëmëma 'ain ca nun mitsu ñuiquin Tito cacë banacamaxribi cëmëma 'iavax.

¹⁵ Mitsúnmi axa bëbaia aín bana cuaisa tanquin

nuibaquin bicë, a sinánan an cacësabi oquinmi mitsun 'acë ñucama aribi sinánquin, ca an asérabi mitsu nuibatia.

¹⁶ Usa 'ain cana, mitsun camina asérabi upí oquin sinánquin ñu 'ai quixun sinani cuëenin.

II. AXA JERUSALENUAX JESUCRISTOMI CATAMËCË UNICAMA CURQUI BUANMITIA PABLO QUIA (8.1-9.15)

8

'Aquinsa 'icë uni upí oquin 'a quinti bana

¹ 'En xucéantu, mitsúnmì 'unánun cana mitsu caisa tanin, Macedonia nëtënu 'icë unicamax ca ainan 'aish ésai Nucën Papa Diosan sinánmicëx 'ia.

² Amia uni nishmainun bëtsi ñu cupíribi téméraquinbi Jesucristomi catamëti ëníma ca chuámaruaishi 'aish bucuia. Chuámarua 'ixun ca ñuñuma 'ixunbi cuëenquin ñuñu unin 'acësa oquin curíqui 'inánxa.

³ 'Enbi cana uisoquin cara atun curíqui 'inánxa quixun 'unan. Cuëenquin ca a 'inánti a 'inánanbi ainan 'itia nancë aribi 'inánxa.

⁴ 'Itsa oquin ca ésoquin nu caxa:

—Nunribi cananuna axa Jerusalénuax Jesucristomi catamëcë unicama 'aquinquin curíqui 'inántisa tani —quixun.

⁵ Nun sináncësamaira oquin 'aquin ca Nucën 'Ibu Jesús pain —nux minan 'ixun cananuna mix cuëencësabi oquin 'ati 'ai —quixun catancëxun Nucën Papa Diosan sinánmicësabi oquin nun bana

cuanan nun nu Jerusalénu buánun atun curíqui nu 'inánxa.

⁶ Macedonianu 'icë unían 'acë sinánquin cananuna an béráma mitsúmni Jerusalénu buánmiti curíqui biquinbi sënéonma cupí, a sënéonquin bitsia isía cuanun quixun Tito xutin.

⁷ Raírinéan 'acësamaira oquin camina upí oquin sinani Jesucristomi cataméanan, Nucën Papa Diosan bana 'unánquin a bana uni 'unánmiti 'unánan, asérabi chiquíshquinma cuëenquin ñu 'anan, asérabi nu nuiban. Usoquin 'axun camina raírinéan 'acësamaira oquinribi Jerusalénu 'icë unicama nuibaquin atu buánmiti curíqui timëquin nanti 'ain.

⁸ Usoquin 'ati cuëenquinmabimi 'anun quixun cana mitsu caiman. Macedonianu 'icë unicama ca cuëenquin axa Jerusalénuax Jesucristomi catamëcë unicama curíqui 'inania quixunmi 'unánun quixuinshi cana mitsu can. Usoquin 'unánquin camina 'unánti 'ain, caramina asérabi Jerusalénu 'icë unicama nuibati 'ai quixun.

⁹ Uisaira oquin cara Nucën 'Ibu Jesucristonën nu nuibatia quixun camina 'unanin. Mitsúxmi chuámarua 'ianan aín nëtënu xénibua 'aínbi abë 'iti cupí ca ax aín Papan nëtë upí ébëtsini ènë menu ñuñuma 'inux uacéxa.

¹⁰ Usa 'ain cana 'én mitsu cacë cupímami mitsúxbi cuëenquin Jerusalénu 'icë unicama curíqui 'inánti sinan 'icë ésaquin mitsu cain: bëtsi baritian camina mitsun curíqui 'inánti sinani cuëéancën. Usoquin sinánxun atu 'inánti curíqui biquinbi camina sënéoncanma 'ain.

¹¹ Sënéonma 'ixun camina bérí sënéoncanti 'ain. Uiti curíquiñu caramina 'icanin, a camina

mitsúnbi sinánquin, mësú 'inánti 'ain. Mitsúxmi a 'ati sinani cuééansabi oquin sëněonquin 'inani camina cuééncanti 'ain.

¹² Curíquiñu 'ixun unin 'inántisa tanquin 'inánti ax ca Nucën Papa Diosan iscëx asábi 'icën. Usaribiti ca curíquiñuma 'ixun unin 'inántisa tanquinbi 'ináncëma, axribi Nucën Papa Diosan iscëx asábi 'icën.

¹³ Atu curíqui 'inántancëxmi mitsux curíquiñuma 'inun cana mitsu caiman. Mitsux 'icësaribitia atúxribi ñuñu 'iti cupíshi cana mitsu cain.

¹⁴ Usa 'ain camina mitsux bërí ñuñu 'ixun ñuñuma unicama 'inánti 'ain. Usaribi oquin ca atúxribi ñuñu 'ixun mitsu ñuñuma 'icë 'inánti 'icën. Usai 'i ca camabi uni ñuñu 'iti 'icën.

¹⁵ Usaribi oi ca Nucën Papa Diosan bana cuëñeo ësai quia: “An piti 'itsa bicë, ainan ca têxecëma 'icën. 'Imainun ca an 'itsamashi bicë, anribi pucháquin piaxa”.

Titocëñun abë 'icë unicama ñui quicë bana

¹⁶ Nucën Papa Diosan sinánmicëxun ca 'ën 'acësaribi oquin Titon mitsu nubaquin 'aquinstantia. An usaquin Tito sinánmicë cupí cana Nucën Papa Dios —asábi ca —cain.

¹⁷ 'En mitsu isi cuantánun cacëx ca axribi cuainsairà tani cuééanxa. Usa 'aish ca ax cuééncësabi oquin mitsu 'aquinuxun isi cuania.

¹⁸ Bëtsi uniribi —an ca upí oquin Cristo ñuiquin bana ñuixunia —quixuan camabi ëmanuxun 'unáncance, aribi cananuna Titobë cuanun xutin.

¹⁹ A uni ca camabi ëmanuxun axa Jesucristomi catamëcë unicaman ënë ñu mëëti nu 'aquinia nubë cuanun caísaxa. Mitsúnmi usoquin 'ináncë

isquian unicaman Nucën 'Ibu Jesús rabinun cananuna ënë curíqui bixun Jerusalénu 'icë unicama 'inani cuanin.

20 Unían nunan 'inun a curíqui biisa sinánquin nu ñuiti rabanan ca a uni nubë cuania.

21 Nun cananuna ënë curíquicama mëcamaquinma upí oquin buánti 'ai quixun Nucën 'Ibu Diosan ismainuan unicamanribi 'unánti cananuna cuëénin.

22 Tito 'imainun 'en mitsu ñuixuncë uni, acëñun cananuna bëtsi uniribi mitsunu cuanun xutin. Ax ca Cristomi catamëcë 'aish nun xucën 'ixun nu upí oquin ñu 'axúanxa. Mitsun camina Jerusalénu 'icë unicama curíqui buánmisa tani quixun 'unani ca axribi mitsu 'aquiní cuainsa tania.

23 An 'unáncëma unicaman –ui cara Tito 'icë –quixun ñucácëxun camina cati 'ain, –an Pablobëtan ñu mëéquin mitsu 'a quinti uni ca ax 'icë –quixun. Canan camina abë cuancëcamaribi ñuiquian –ui cara –quixun ñucácëxun cati 'ain, acamax ca axa Jesucristomi catamëcë unicaman xucëxa cuancë 'icë quixun. Cristonën 'imicë 'ixuan atun upí oquin ñu 'aia isquin ca –usa ca Cristonën uni 'icë –quixun camabi unin 'unania.

24 Usa 'ain camina ënë unicama upí oquin biti 'ain. Mitsun usaquin 'aia cuaquin ca camabi émanuaxa ax Jesucristomi catamëcë unicaman 'unánti 'icën, mitsun camina acama nuibati quixun. 'Unánan ca nux mitsu ñui quicë bana ca asérabi 'icë quixun 'unánti 'icën.

9

Axa Jerusalénuax Cristomi catamëcë unicama buánmiti curíquia Pablonën ñuia

1-2 Cana 'unanin, 'ën cacëxunmabi camina mitsúnbi cuëenquin axa Jesucristomi catamëcë unicama curíqui buánmiti sináncancën. Usaquinmi sináncë cupí cana mitsu ñuiquin –bëtsi baritian ca Acaya menu 'icë unicaman curíqui timëti sinánxa –quixun Macedonia menu 'icë unicama cain. Usaquin 'ën ñuia cuaque ca Macedonianu 'icë unicaman mitsun 'acësaribi oquin 'ati sinánxa.

3 Usa 'áinbi cana 'ën mitsu ñuiquin atu cacë bana cëmë 'iti rabanan, 'enë unicama mitsunu cuanun xutin, 'ëx quicësabi oía mitsun curíqui mëníocë 'iti cupí.

4 Macedoniañu 'icë unían 'ëbë mitsunu cuanxun iscëxbi nun sináncësabi oquin mitsun 'acëma 'ain cananuna rabínti 'ain. A ñucama mitsun sináncësabi oquin 'acëma 'aish camina nux 'icësamairai rabíncanti 'ain. Usaínu 'itima cupí cana 'enë unicama mitsunu cuanun xutin.

5 Usa 'ain cana 'enë unicama atux pain cuanxuan, mitsun sinánsabi oquin curíqui timëti 'aquinun quixun rëcuéonquin xuti sinan. Usoquin mitsun 'aia ca axa 'ëbë cuancë unicaman 'unánti 'icën, nun sinánmicëxunmabi camina mitsúxbi cuëenquin curíqui Jerusalénu 'icë unicama 'inani quixun.

6 Ésa ca quixun camina sinánti 'ain, an ñu bëru 'itsama 'apácë uni, an ca aín bimiribi 'itsamaribi bitsia. Usaribi oquin ca an ñu bëru 'itsa 'apácë uni an aín bimiribi 'itsa bitsia.

7 Usa 'ain camina mitsúnbi mitsun nuitu mëu upí oquin sinántancëxun 'inánti 'ain. Sinánquinbi 'inántisama tanquin camina 'inántima 'ain. Usaribi oquin camina uni itsían mi cacëxuinshi 'inántima 'ain. Nucën Papa Diosan ca an asérabi cuëenquin

uni ñu 'ináncë uni a nuibatia.

⁸ Nucën Papa Diosan ca camabi ñu anúnmì mitsux ami sinani cuéëni bucuti mitsu 'inánti 'icën. 'Inánan ca anúnmì usaribi oquin bëtsi uniribi 'aquinun mitsu 'inánti 'icën.

⁹ Usa 'ain ca axa ami sináncë uni ñui Nucën Papa Diosan bana cuënëo ësairibi quia:

Upí oquin sinánxun ca ñuñuma uni ñonquinma 'itsairá 'inánxa. Usoquian 'acë a ca Nucën Papa Diosan manuquinma xëníbua 'aínbi sinania.

¹⁰ Nucën Papa Dios, an 'apáti ñu bëru uni 'ináncë, an ca 'apáxuan aín bimi piti oquin uni 'inanía. Usaribi oquin ca anun uni itsi 'a quinti ñu mitsuribi 'inánti 'icën, camabi nëténmi anun upí oquin uni 'aquinun.

¹¹ Usa 'ain ca ñonquinmami anun uni itsi 'aquinun Nucën Papa Diosan camabi ñu mitsu 'inánti 'icën. An 'ináncëxunmi mitsun buánmicë curíqui nun 'ináncëxun biquin ca Jerusalénuaxa ax Jesucristomi catamëcë unicaman –asábi ca –caquin Nucën Papa Dios rabiti 'icën.

¹² Usoquin 'aquinquin cananuna anun aín cuéëncë ñuñu 'inun 'inanin. Usaquin 'inánquin cananuna –asábi ca –caquin rabia Nucën Papa Diosmi sinánun acama 'aquinin.

¹³ Usoquin mitsun 'aquinçëxun ca a unicaman – mitsun camina Cristonan 'ixun aín cuéëncësabi oquin 'ai –quixun sinánquin Nucën Papa Dios rabiti 'icën. Rabianan ca mitsun camina atu 'imainun uni raíriribi ñonquinma ñu 'inani quixun sinánquin Nucën Papa Dios –asábi ca –cati 'icën.

¹⁴ Usaribi oquin ca, Nucën Papa Diosan nuibaquin

'aquincëxunmi mitsun curíqui 'ináncë cupí, atun mitsu nuibaquin Nucën Papa Dios ñucáxunti 'icën.
15 ¿Nucën Papa Diosan aín Béchicë achúshi nu iéminuxa bamanun xuá, a sinani caranuna uisairai quiti 'ain? A sinánquin cananuna cuëenquin –asábi ca –caquin 'itsaira rabin.

III. JESUCRISTONËN AÍN BANA ÑUIXUNUN CAISCË UNI ÑUIQUIN PABLONËN CA (10.1-13.14)

10

*—Aín bana ñuixunun Jesusan cá cana 'ëx 'ai —
 quiáxa Pablo quia*

1 'Ex Pablo 'icë Cristonën sinánmicëxun an 'acësaribi oquin mitsu nuibaquin upí oquin cati cana cuëenin. Uni raírinëx caísa quia, 'ëx mitsubë 'aish isana mitsu ñu caíma upitishi banain. Bëtsi ëmanuxun quirica buánmiquin cuni isana ñu caquin cacësa oquin mitsu cain.

2 Usai quicëbëtanbi cana mitsu cain, mitsu isi cuanquin, 'en isna axa 'ëbë nicë unibëtan, Nucën Papa Diosan sinánmicëma, nunbi sinánxun bana uni ñuixuni quixuan an nu ñuicë unicama, abë banaquin cati cana sinanin. 'En mitsu isi cuanxun ñu caquin catima cupía upitishi bananun camina a unicama uisa caranuna nux 'ai quixun upí oquin 'unánmiti 'ain.

3 Asérabi cananuna nux unishi 'aíshbi ënë nëtënu 'icë unicama 'icësaribiti 'acanániman.

4 Usa 'aish cananuna ënë nëtënuaxa anun suntáru 'acánancë ñu anúnribi nux 'acanániman.

Nucën Papa Diosan cushínshi cananuna axa ami nishcë unicama usai 'iaxma 'inun nëtëmiti 'ain.

⁵ Usaribi oquin cananuna unían 'atimaquin nu ñuicë bana, 'imainun unin anbi sinánquin, Nucën Papa Diosan bana cuaxunma 'anun caquin 'atimaquin sinánmicë banacamaribi, Nucën Papa Diosan cushínshi ñancáishi 'itánun nëtënti 'ain. Usa 'ain cananuna aín cushínbia 'imicëxun Cristo cuëencësabi oquinshi 'ati sinanin.

⁶ 'En mitsu cacë ñucamami mëníoquin sënëoncëbë mitsunu cuanquin cananuna an Nucën Papa Diosan bana cuaisama tançë unicama sinananun 'ësëquin, atun 'aisama ñu 'acë a ëinsama taniabi ëmiti 'ain.

⁷ Mitsun camina uisaira caranuna nux 'ai quixun isti 'ain. Asérabi camina Cristonan 'ai quixun sinánquin camina 'unánti 'ain, nuxribi cananuna Cristonan 'ai quixun.

⁸ Nucën 'Ibu Jesucristonën ca aín bana mitsu ñuixunun 'ë cacëxa, masá nuitumiquin 'ichoquin ñu caquinma ax quicësabi oquin 'anun mitsu 'unánminun quixun. Usoquin 'anuan Jesucristonënbi 'imicë 'aish cana 'itsa oquin mitsu caíbi rabiniman.

⁹ Racuëoti cupí cana mitsu quirica buánmi quixunmi sináncanti cana cuëéniman.

¹⁰ Uni raírinëx caísa quia, 'en quiricanu cuëñëocë bana ax cushi 'aínbi isana 'ëx mitsubë 'aish cushima 'ianan 'ëx quicësa oquin unin 'aisama 'ai quiax.

¹¹ Axa usai quicë unin ca 'unánti 'icën, 'uránxun quiricanën cacësa usaribi oquin cananuna mitsubë 'ixun mitsu cati 'ain. 'Anan cananuna quiricanu nun mitsu cacësabi oquin 'ati 'ain.

12 An nu ñuicë unicamax ca atúxbi rabiacatia. Usairibi cananuna nux 'itima 'ain. Atun sináncësabi oi ca 'ia, atux ca bëtsibë tanánantishi cuëenia. Upí oquin sinanima ca usai 'ia.

13 Atux ca atun sináncësabi oi 'ia. Usa 'aínbi cananuna nun Nucën Papa Diosan nu mënioxuncësabi oquinshi 'ain. An mënioxuncësabi oquin cananuna mitsuribi aín bana ñuixuan.

14 Nunbi sináncë cupíma, Nucën Papa Diosan nu mënioxuncë cupíshi, cananuna mitsun émanu cuanxun aín banami 'unánun mitsu ñuixuan. Nucën Papa Diosan mëniosabi oquin cananuna nun pain mitsu Cristo ñuquin bana ñuixuancën.

15 Bëtsi unin 'aquincë cupía uni Jesucristomi sinania cananuna —'en bana ñuixuncë cupíshi ca usai 'iaxa —quixun caiman. Usa 'aínbi cananuna mitsúnmí Cristomi catamëquin énquinma ax quicësabi oquin 'acë cupí, aín bana mitsu 'unánmitécëni cuainsa tanin, Nucën Papa Dios cuëencëbë.

16 Usoquin mitsu amiribishi 'unánmitécëntancëx cananuna mitsu 'ura 'icë émacama, anua unin bana ñuixuncëma, acamanu cuanquin Cristo ñuquin bana ñuixuni cuanti sinanin, nun 'unánmixunmabi uni itsían 'unánmicë, nun 'unánmicë isa quixun catima cupí.

17 Ui unin cara —'en cana upí oquin 'ai —quixun sinania, an ca —Nucën 'Ibu Jesusan 'amicëxuinshi cana upí oquin 'ai —quixun sinánti 'icën.

18 Axa rabiacakë uníxma, axa Nucën 'Ibu Jesucristonëñ iscëx upí 'icë uni, ax cuni ca asérabi upí 'icën.

Pablo 'imainun Jesucristonën 'imicëxun isa aín bana ñuixunia quicë unicama

¹ Sinánñuma uni 'icësai 'ëx rabiti banaabi mitsun 'ën bana cuati cana cuëenin. Usai banaabi 'ën bana cuatibi camina 'icanin.

² Cristonainshi 'inun cana mitsu aín bana ñuixuan. Usa 'ixun cana xanúxa bëtsi unin bana cuatima aín bënèn banaishi cuati ami sináncësaribi oi, mitsux bëtsi bana quicësa oíma Cristo quicësabi oíshi 'iti cupí, mitsu cain, Nucën Papa Diosan 'ë sinánmicëxun.

³ Ax cëmëti 'unan 'ixun ca runun Eva paráncëxa. Usaribi oquin sapi ca anu 'icë unicaman mitsu parania quixun cana 'itsa sinanin. Cristomi asérabi upiti catamëcë 'ixunbi sapi camina bëtsi oquin sinánquin aín bana énti 'ai quixun cana sinan.

⁴ Mitsun camina uni itsían nun 'acësabi oquin Jesusan bana ñuixunquinma, a bana bëtsi oquin ñuixuncëxun cuatin. Cuanan camina Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan sinánmicëma, bëtsi ñunshinan sinánmicë unicaman mitsu ñuixuncëxun a bana cuatin. Cuanan camina Jesucristo cupía Nucën Papa Diosan nu iémiti a bana pain cuaxunbi énquin bërí bëtsi bana, unin ñuixuncë, aribishi cuacanin.

⁵ Mitsúnni, 'ësamaira isa a unicama mitsun aín bana cuacë, ax 'icë quixun sináncëbëbi, cana 'ën sináncëx 'ëx atu meuma 'ain.

⁶ 'Ex upíira upiti banati 'unáncë 'ixunmabi 'ën ñuicë bana ax ca asérabi 'icën, nun mitsu ñuixuncë banacama quicësabi oi 'ia camina nu iscan.

⁷ 'En añubi ñucáquinma mitsu anun Nucën Papa Diosnan 'iti bana ñuixuncë cupí, sapi camina, mit-

sux ismina 'ëx meura 'imainun 'ë manámi 'ai quixun sináncanin. ¿Mitsun sináncëx cara añubi ñucáquinma 'ën mitsu bana ñuixunti 'aisama 'iax?

⁸ Mitsu bana ñuixunti cupí cana bëtsi ëmacamanuxuan axa Jesucristomi catamëcë unicaman 'ináncëxun curíqui bian.

⁹ Mitsubë 'aish ñuñuma 'ixunbi cana mitsu ñu ñucácëma 'ain. Macedonianuaxa ucë axa Jesucristomi catamëcë unicaman cuni ca 'ën cuëëncë ñucama 'ë 'inánxa. 'Ën mitsu 'acësabi oquin cana mitsu ñu ñucátima 'ain.

¹⁰ Cristonan 'aish cëmëquinma cana mitsu cain, Acaya menu 'icë unicamaxa atúinsa 'ë ñu 'inánxa quitin rabanan cana a ñubi bitima 'ain.

¹¹ ¿Uisacatsi carana usai banain? Mitsun sapi camina sinanin, 'ën cana mitsu nuibatima quixun. Nucëñ Papa Diosan ca uisaira oquin carana 'ën mitsu nuibati quixun 'unania.

¹² Usoquinmi sináncancëbëtanbi cana 'ën 'acësabi oquinshi 'ati 'ain. Mitsubë 'icë unicama, an nun ñuicë banama bana itsi ñuicë, acamax ca quia, nux cananuna Pablo 'imainun abë 'icë unicama 'icësaribi 'ain, abë sënénribi 'aish. Nun 'acësaribi oquin ca Pablonëñ curíqui bitsia. A unicamaxa usai quitin rabanan cana curíqui bitsiman.

¹³ A unicamax ca —Cristo unicama ñuixunun ca Nucëñ Papa Diosan nu 'imiaxa —quiax quia. Usai quibi ca asérabi usama 'icën. Cëmëquinshia an uni paráncë ca atux 'icën.

¹⁴ Usaquin uni parania isíbi camina ratúcantima 'ain. Ñunshin 'atimanën 'apu, Satanás, anribi ca aín bana isa Diosan banasaribi 'icë quixun sinánmisa tanquin uni parania.

¹⁵ Usaribiti ca ñunshin 'atimanën 'apúan sinánmicë uni, ax bëtsi unían iscëx an ñu upí 'acë unisa 'icën. Usa 'aíshbi ca asérabi Nucën Papa Diosmi sinánquin ñu 'acëma 'aish Nucën Papa Diosnanma 'icën.

Jesusan bana ñuixuncë cupí Pablo témëra

¹⁶ Amribishi cana mitsu cain, mitsúnmi — sinánñuma ca —quixun 'e sinánti cana cuëënimán. —Sinánñuma ca —quixun 'e ñuiquinbi camina 'en mitsu cacëxun cuati 'ain, an 'e ñuicë unicamaxa 'icësaribiti 'itsamashi 'ëx rabiacamainun.

¹⁷ Nucën 'Ibu Jesucristonën ca rabiakanun 'e cacëma 'icën. Sinánñuma uni 'icësaishi cana rabiacatin.

¹⁸ 'Itsaira uníxa ënë nëtënu 'icë ñuishi sinani rabi-acacësaribi oi cana 'ëxribi rabiacati 'ain.

¹⁹ Mitsun, nux sinánñuma 'imainun ismina mitsux sinánñuira 'ai quixun sinánquinbi camina a unicamax banaia cuëënquin cuatin, atúxa sinánñuma 'icëbi.

²⁰ A unicaman atun cuëëncësa oquin 'acëxunbi camina mitsun tanshitin. Atun ca mitsu ñu mëëmianan, paránxun mitsun ñu bianan, mitsux camina meu 'aish atubë sënénma 'ai quixun canan, mitsu bëtashcaia. Usaquin 'acëxunbi camina tanshitin.

²¹ Nux cushima 'ixun cananuna mitsu usoquin 'acëma 'ai quixun sapi camina sináncanin.

Uni sinánñuma banacësa 'aíshbi cana a unicama rabiacacësaribi oi 'ëx rabiacati 'ain.

²² ¿Atúxëshi cara hebreo banan banacë uni 'ic? 'Exribi cana usuribi 'ain. ¿Atúxëshi cara Israelnën rëbúnqui 'ic? 'Exribi cana usuribi 'ain. ¿Atúxëshi

cara Abrahamnën rëbúnqui 'ic? 'Exribi cana usaribi 'ain.

²³ ¿Atun cara Cristo ñuiquin bana ñuixunin? Sinánñuma uni quicësai cana quin, atun 'acësamaira oquin cana 'ën 'acën. Atux 'icësamairai cana bana ñuixuni téméracën, atu 'acësama oquin ca 'ë 'itsa oquin sipuacancëxa, atu 'acësama oquin ca 'ë 'itsa oquin rishquicancëxa, 'itsai cana bamaibi iéacën.

²⁴ Mécën achúshi oquin ca judíos unicaman 'ë treinta y nueve oquin rishquiacëxa.

²⁵ Rabë 'imainun achúshi oquin ca 'ë manë xon rishquicancëxa. Achúshi oquin ca 'ë maxaxan 'acancëxa. Rabë 'imainun achúshiti ca 'ëx anun cuancë manë nunti nanëti nëtëacëxa. Achúshi oi cana manë nunti nëtëcëbë achúshi imé 'imainun achúshi nëténribi parúnpapa nëbëtsinuax mëñuacën.

²⁶ 'En nicënuax cana 'aisamaira téméracën, bacan cuani 'ianan men cuaniribi. Bëtsi nëtën cana bacamiquisa 'iacën, bëtsi nëtën cana an ñu mëcamacë unin 'aisa 'iacën. Bëtsi nëtën ca judíos unibu 'imainun judíosma unibu, acamanribi 'ë bëtsi bëtsi oti sináncëxa. Bëtsi nëtën ca éma chanu 'icë unicamaribi 'ëmi tsuáquiruacëxa. Bëtsi nëtën cana anu uni 'icëma menuax téméracën. Bëtsi nëtën cana parúnpapanuax téméracën. Bëtsi nëtën ca axa — Cristonan cana 'ai —quibi cëmëcë unicamaxribi 'ëmi nishacëxa.

²⁷ Ñu mëei cana téméracën. 'Uxti tëanan cana 'acëñuma 'aish panancë 'ianan, shimanan, chupañuma 'aish matsin bamatisa 'iacën. Usai cana téméracën. Usa 'aish cana usabii 'in.

²⁸ Ënë ñucama 'imainun cana camabi nëtën, camabi émanu 'icë axa Jesucristomi catamëcë unicama

cara asérabi Jesucristomi catamëtia quixun sinani bënëtin.

29 Uí unix cara ami catamëcë 'aíshbi Jesucristomi manutia a uni cupí cana 'ëxbi Jesucristomi manucësa 'aish masá nuitutin. Usa 'aish cana unian axa Jesucristomi catamëcë uni 'uchamicëbë 'ëribia usoquin 'acësa 'aish rabíanan an a uni 'uchamicë unimi nishin.

30 'Ex rabiacátisa tani cana —'ënbi sinánxun ñu 'atima 'icëbi ca Nucën Papa Diosan 'ë 'aquianxa — quixun sinánquin a rabi rabiacáti 'ain.

31 'En mi cacë ax ca cëmëma 'icë quixun ca Nucën Papa Diosan 'unania. Ax ca Nucën 'Ibu Jesucristo aín Dios 'aish aín Paparibi 'icën, a ca camabi unin nëtëtimoquein rabiti 'icën.

32 'Ex Damasconu 'ain ca an Aretas cacë 'apu ñu mëëxuncë unin a 'apun suntárucama 'ea chiquitia binun quixun, a éma aín cënën xëcuëcama bëaramiacëxa.

33 Usoquian bëaracancë 'aínbì ca caquí chanu 'aruxun, cënë manámia 'icë xëcuë chamaratsunën 'ë éman 'apácancëxa. Usocëx cana 'iacëacën.

12

Namácësa oquian Pablonën isa

1 'Ex rabiacacë 'aíshbi ca ñancáishi 'iti 'icën. Usa 'aínbì cana 'én namáquin iscësa oquin Nucën 'Ibu Jesucristonën ismicë ñu 'imainun an 'ë sinánmicë ñu a ñuiti 'ain.

2 'En cana ësaía 'ia ñu 'unanin. Axa Cristomi catamëcë uni achúshinëx ca nai cata rabë 'ucë cuancëxa, Nucën Papa Diosan 'imicëx. Aín namibëbi cara cuancëxa, aín bëru ñunshínshi cara

cuancëxa cana 'unaniman. Nucën Papa Diosainshi ca 'unánxa. Usai a uni 'iá ca catorce baritia 'icën.

³ A uni cara aín namibë cuancëxa, cara aín namibëma cuancëxa quixun cana 'unaniman. Nucën Papa Diosainshi ca 'unánxa.

⁴ 'En cana 'unaniman, an 'imicëx ca a uni Nucën Papa Diosan nêtënu cuancëxa. Cuanxun ca uinu 'icë unínbia ñuitima bana cuacëxa, cuanan ca uinu 'icë unínbia chiquinaquin uni ñuixuntima bana cuacëxa.

⁵ 'Exbi ènë ñu ñui rabiacátisa 'aíshbi cana 'ëxbi rabiacatiman. 'Enbi sinánxun ñu 'atima 'icëbi ca Nucën Papa Diosan 'ë 'aquianxa quixuinshi sinani cana rabiacatin.

⁶ Rabiacátisa tani 'ëx quicëxbi ca 'ën bana, cëmëma 'aish sinánñuma uni banacësa 'itima 'icën. Usa 'aínbì cana rabiacatima 'ain. 'Ex rabiacatiamabi camina 'ën 'acë ñucama isanan 'ën bana cuaquin mitsun uisa uni carana 'ëx 'ai quixun 'unánti 'ain. Usaribi oquin camabi unin 'ë 'unánti cana cuëénin.

⁷ 'Insíncë 'aish 'ën nami paëi 'ëx ubiti téméracë 'aínbì ca Nucën Papa Diosan 'ëx aín nêtënu cuanxun ñu iscë cupí rabiacáti rabanan usoquin 'ë 'iminun ñunshin 'atimanëñ 'apu èanxa.

⁸ Rabë 'imainun achúshi oquin cana Nucën 'Ibu Jesucristo 'ën ñucë ènëa 'ë tèrécaxunun quixun ñucan.

⁹ Ñucácëxunbi ca 'ë caxa: “'En mi nuibaquin 'aquincëxun 'unani camina usashi 'iti 'ain. An – cushiona cana 'ai – quixun sináncë uni, a cana 'ën cushionbi upí oquin ñu 'anun 'aquinin”. Usoquin ca Nucën 'Ibu Jesucristonëñ upiti ami catamëquin ñucë 'ixunbi ñu 'anun 'ë 'aquinia quixun 'unani

cana 'ëx ñucë 'aíshbi cuëënин.

10 Usa 'aish cana Cristo ñuiquin aín bana unicama ñuixuncë cupí uni 'ëmi 'atimati banacë 'ianan ñuñuma 'ianan unin bëtsi bëtsi ocë 'ianan numi uni nishmainun bëtsi ñu cupíribi téméraquinbi bënëquinma tanshitin. Usa 'aish cushima 'ixunbi cana Cristonën cushiocëxun ax cuëëncësabi oquin cushiñu 'ixun ñu 'ati 'ain.

Corintonu 'icë axa Jesucristomi catamëcë unicamami sinania Pablo bënëa

11 Mitsúnmi 'ë rabicëma cupí cana sinánñuma uni banacësari rabiakan. Mitsúxira 'ë rabi upiti banatisa 'ixunbi camina —Pablosamaira 'aish ca an Pablo ñuicë unicama ënëx Nucën Papa Diosan uni 'icë —quixun sinánan 'ën bana isa ñancáishi 'icë quixun sinánquin a unicaman mitsu ñuixuncë bana cuacanin. Usaquinmi mitsun sináncëbëbi cana 'ëx a unicama meuma 'ain, 'ënbì 'aquinma, Nucën Papa Diosan aín cushin 'amicëxuinshi 'ën 'acë cupí.

12 Mitsubë 'ixun cana téméraquinbi tanshiquin, Cristo ñuiquin bana ñuixuanan, uni itsin 'acëma ñu 'acën. 'Ën 'aia isquin camina, 'ëx cana asérabi Nucën Papa Diosan aín bana ñuixunun caíscë 'ai quixun 'unancëن.

13 'Ën bëtsi bëtsi ëmanu 'icë axa Jesucristomi catamëcë unicama 'acësaribi oquin cana mitsu nuiban, mitsúxmi atusaribi 'icë. Usa 'aínbì sapi camina mitsúnmi curíqui 'inánti sinántisa tancëxunbi 'ën bicëma cupí masáquin sináncanin. 'Ën mitsun curíqui bicëma axa 'aisama 'ain camina 'ëmi masáquin sinánquinma a ñu manucanti 'ain.

14 Rabëti cana mitsu isi cuan. Amiribishi mitsu istëcëni cuanti cana sinanin. 'Ën 'acësabi oquin

cana curíqui 'inánanmi 'ë ñu 'ináncanun mitsu ñucátima 'ain. Mitsun 'ë ñu 'inánquinmabimi mitsun 'ë nuibati ashi cana cuéenin. Aín bëchicënén ca uni curíqui timëxuntima 'icën. Aín papan cuni ca aín bëchicë curíqui timëxunti 'icën. Usa 'ain cana 'ëx mitsun papasa 'ixun mitsun curíqui bitima 'ain.

15 'Ex asérabi mitsu nuibati téméraquinbi cana Cristo cupí mitsux upí 'inun mitsu aín bana ñuixunquin, 'en curíqui cëñúanan 'en cushi cëñúquinbi 'aquinti 'ain. 'En mitsu asérabiira nuibacëxunbi sapi camina 'en 'acësaribi oquin mitsun 'ë nuibatiman.

16 Micama raírinëx caísmina 'en isna mitsúñmi 'ë 'itsaira nuibaquin 'aquinun quixun mitsu paránquin bana ñuixunquin ñu ñucácëma 'ai quiax quin.

17 ¿An mitsu paránun carana uni xuan? Cananuna xucëma 'ain.

18 Mitsu istánun cana Titocëñun axa Cristomi catamëcë uni itsiribi xuan. ¿Titon cara mitsu paranx? Titobëtan ca axa abë 'icë unin mitsu paráncëma 'icën. 'En 'acësaribi oquin sinánquin ca atun ñu 'axa.

19 Nun usaquin mitsu cacëxun oquin mitsun nu nuibanun quixun isanuna ésaquin mitsu cai quixun sapi camina sináncanin. 'Aishbi ca usama 'icën. 'En nuibacë xucéantu, cana mitsu cain, ami catamëti ax quicësabi oíshi 'inun cananuna Cristo cuéencësabi oquin mitsu 'aquinsa tanquinshi énë ñucama mitsu ñuixuan. Asérabi ca usa 'icë quixun ca Nucën Papa Diosan 'unania.

20 'En mitsu isi cuanxun iscëxbi sapi camina 'en sináncësama 'icanti 'ai quixun cana sinanin, 'ëxribi

mitsun sináncësama 'imainun. Usa 'ixun cana sinanin, mitsux sapi camina nutsi cuamianani cuëbicananan, bëtsibë bëtsibë nishánancë 'ianan, bëtsimi manáncë 'ianan, minainshi ñu 'ati sinánan bëtsi unibë ñuianancë 'ianan, rabiacaquin upí oquin sináncëma uni 'ain.

²¹ Mitsu isi cuantécënia sapi ca aín bana cuacë 'aíshbimi usai 'icancëbëtan Nucën Papa Diosan mitsu cupí 'ë rabínmiti 'icë quixun cana sinanin. 'Imainun cana sinanin, mitsu raírinëñ ñu 'aisama 'ai mitsunanmabi xanu itsibë 'ianan xanusa unibë 'ianan ñunshinacëquin ñu 'atima 'aquin, a ñucama manuquin sinanacëma cupí sapi cana bëunan mëscúti 'ai quixun.

13

Pablonëan ashiquin 'ësëanan bërúlanxa 'inun ca

¹ Mitsu isi rabëti cuan 'aíshbi cana amiribishi mitsu isi cuantécënti 'ain. Camabi ñu ca unin, rabë unían ñuia cuapánti 'icën. Rabé 'imainun achúshi unían ñuiaira ca asérabi ca quixun 'unánti 'icën.

² Mitsu isi cuanx anu 'ixun cana mitsu can, 'ën mitsu istécëni uxun iscëxa an ñu 'atima 'acë unicama 'imainun raíri uníxribi sinanatíma usabi 'ain, cana atu 'ëséquin cushin cati 'ain. Usoquin 'ën mitsu cacësabi oquin cana 'ura 'ixunbi ënë quiricanëñ mitsu catécënin.

³ Mitsun camina upí oquin 'unántisa tan, carana Cristonëñ sinánmicësabi oquin unicama bana ñuixuni quixun. 'Ex mitsu isi amiribishi cuanxun, an ñu 'aisama 'acë unicama cushin cacëbëtan, camina 'unánti 'ain, Cristo ax ca asérabi 'ëbë 'icë quixun. Cristo ax ca cushiñúmama 'icën. Usa 'ixun

ca mitsu sinanamianan ami catamëtími upí 'inun 'imiquin, aín cushi mitsu ismiti 'icën.

⁴ Cristo ax ca uni itsi 'icësai i curúsocënu matáscë 'iacëxa. Usai 'iá 'aishbi ca bérí Nucën Papa Diosan cushin uisatimoi tsotia. Usa 'ain cananuna nux Cristo 'iásaribiti 'iquin uisa cara unin ocëxunbi cupiquinma tanshiti cushionasa 'ixunbi an 'imicëxun Nucën Papa Diosan cushiona mitsu 'aquinin.

⁵ Mitsúmbi camina sinánti 'ain, caramina asérabi Cristomí catamëti ax cuëencësabi oi 'i quixun. Upí oquin ca sinan. ¿Caramina 'unaniman. Jesucristo ax ca asérabi mitsubë 'icë quixun? Asérabi Cristonanma 'ain ca ax mitsubë 'icën.

⁶ Cristo ca asérabi nubë 'icë quixunmi mitsun 'unánti cana cuëénin.

⁷ Mitsun —usama ca —quixun nu sináncëbëtanbi cananuna ñu 'atima 'axmami 'icanun quixun Nucën Papa Dios mitsu ñucáxunin. Nun cananuna mitsu upí oquin 'unánmia quixuan unin sinánti cupíma, mitsúnmi upí ñu 'ati cupíshi, cananuna Nucën Papa Dios mitsu ñucáxunin.

⁸ Cristonën bana quicësama oquin cananuna 'aiman. Aín bana quicësabi oquinshi cananuna 'ain.

⁹ Nux cushionasa 'ixunbi 'aquinçëxmi mitsux upí 'ain cananuna cuëénin. Mitsun ñu 'atima 'acëcama mëníocë 'aish upíshi 'inun cananuna énquinma Nucën Papa Dios mitsu ñucáxunin.

¹⁰ Nucën 'Ibu Jesucristonën, mitsu 'atimoquinma an iscëx upí 'inun 'aquinun 'ë cacë 'ixun, cana mitsu isi cuantëcënxunmashi éné quirica mitsu buánmin, cuanxun 'ën iscëxmi 'aisama 'icania cushiona banaquin masá nuitumiquin mitsu catin rabanan.

11 'En xucéantu, chuámashi camina 'icanti 'ain. Añu ñucama cara 'aisama 'icë camina mëníoquin sinántëcëntima 'ain, 'en mitsu cacë banacama cuati camina bëtsin sináncësabi oquin sinani nishananíma nuibananishi 'icanti 'ain. Usai 'ia ca Nucën Papa Dios, an aín unicama nuibaquin bënëtima chuámarua 'inun 'imicë, ax mitsubë 'iti 'icën.

12 Jesucristo cupí mitsun nuitu upí 'aish camina chuámarua 'inux bëtsibë bëtsibë cananti 'ain.

13 Axa 'ebë 'icécama Cristonën 'imicë 'aish aín sinan upíra upí acamanribi ca mitsu chuámarua 'aishmi bërúanx 'icanun 'ë camiaxa.

14 Mitsux 'uchacëbi Nucën 'Ibu Jesucristonën nuibaquin iëmicë 'icëa Nucën Papa Diosanribi nuibamainuan aín Bëru Ñunshin Upí axribi mitsubë 'icëbëmi chuámarua bucucanti cana cuëënин. Ashi, Pablo.

**Nukën 'Ibu Diosan ain unikama 'inan ain
bana**
New Testament in Cashibo-Cacataibo
(PE:cbr:Cashibo-Cacataibo)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cashibo-Cacataibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cashibo-Cacataibo

cbr

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cashibo-Cacataibo

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
c8d73d75-386c-5f5e-a601-116dba3dae9b